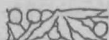

omikanih narodov. Zgodovina priča, da so izginili narodi, kateri niso imeli veselja do dela, čeravno je bila njihova zemlja zelo rodovitna. Ker pečena piščeta ne lete nikomur v usta; tudi zemlja ne more samaposebi obroditi, najsi je še tako rodovitna. Koliko truda je treba — na primer — za žito, da zraste!

Kdor hoče živeti, mora delati. Brez dela ni jela, in kdor ne dela, naj tudi ne je. Omenil sem že, da je način dela različen, da nekateri delajo z rokami, drugi z umom. Oboji so delavci. Pri vsakem delu treba pridnosti. Tudi dijak mora delati, se mora pridno učiti. In gotovo ima delo boljši uspeh, če se pridno in z veseljem dela. Vsak človek hrepeni po nečem. Stavi si vzore, za katere se navdušuje, in cilje, katere hoče doseči. „Kakor si boš postlal, tako boš spal,“ pravi pregovor. Čimveč se nauči dijak v mladosti, tem bolj izobražen postane. Nepobitna resnica je, da se imajo oni, ki so dosegli kaj velikega, največ zahvaliti svoji pridnosti. „Priden človek najde pod vsakim grmom kos kruha, pod vsakim kamenom krajcar.“ Pridnost je lepa čednost, ki znači človekov značaj. Zato: kdor si postavi za vzor pridnost, blagor mu!

Vukovoj.

Basni.

Spisal Janko Polak.

XIII.

Ob severnem afriškem obrežju sta gospodovala živalim dva leva. Bila sta različne starosti in različnega mišljenja. Pa tudi prijatelja si nista bila.

Stari lev je gospodoval svojim podanikom silno trdo. Zaraditega so se ga bali vsi. Iz bojazni pa izvira prilizovanje. Tako je bilo tudi pri podanikih starega leva. V prilizovanju je hotel prekositi drug drugega.

Mlajši lev je pa gospodoval svojim podanikom pravično. Zaraditega so ga ljubili vsi. Iz ljubezni pa

izvira odkritosrčnost. Tako je bilo tudi v podanikih mlajšega leva. V ljubezni je hotel prekositi drug drugega.

Lepega dne je opazil stari lev, da se število njegovih podanikov manjša vsak dan. Mislil je težke misli. Pravega pa se ni mogel domisliti. Zaradi tega veli poklicati lisico in ji razodene svojo žalost in skrb.

Lisica ni razmišljala dolgo.

„Veličanstvo, vsega tega je kriv vaš sosed!... ako nečete, da se vam izneverijo vsi podaniki, napovejte sosеду vojno!...“

Staremu levu je bil lisičin nasvet povšeči. Izda torej povelje, da se pripravi vsa vojska za pohod. V nekaj dneh je bila vsa vojska v redu. Stari lev je bil vojske vesel.

Ko izve mlajši lev o nakani svojega soseda, se prestraši. Zakaj njegova vojska je bila mala. Že je hotel pobegniti v Saharo, da uide gotovemu porazu. Kar stopi predenj pes. Vdano se mu prikloni in dé tako-le: „Veličanstvo, ne bojte se krvoločnega soseda in njegove ogromne vojske!... Res je število vojakov silno, a poguma ni!... Zakaj vsi njegovi podaniki žele, da pogine njih kralj — čimprej!... Verjemite mi, da ga zapuste vsi ob prvem navalu!...“

Mlajšemu levu so bile všeč te besede, pa se pripravi na boj.

Na širokem polju sta se srečali vojski. Pomenbno se je smehljaj stari lev in je dal povelje za napad. Zemlja se je stresla ob navalu. Toda samo za trenotek. Zakaj kakor skala so stali podaniki mlajšega leva. Sovražnik se je moral umakniti. In sedaj so navalili nanj podložniki mlajšega leva. Sovražnik se je spustil v beg. Stari lev je ostal sam.

Ujeli so ga in umorili.

Lisica pa je pobegnila. Zaman so jo iskali. Bala se je za svoj meh.

Mlajši lev pa je zagospodoval nad širno okolico. Kmalu je izginilo prilizovanje, in mesto njega je zavnela vesela odkritosrčnost. Ni ga bilo več sovražnika, ki bi se bil drznil napovedati vojno pravičnemu vladarju.

XIV.

Srna je dojila mladiča.

Mimo pride lisica in jo ogovori: „Ej, sestra! . . . Slaba, si slaba! . . . Izstradana si tako, da bi ti preštelala lahko vsa rebra! . . . Tudi noga te boli?“

„Prijateljica,“ odgovori srna. „Lovec me je obstrelil in sedaj se živim jako težko. Poleg tega moram skrbeti še za mladiča. Ni čudo, da se vidijo skoraj vsa rebra.“

„Potrpi, sestra, potrpi!“ . . . nadaljuje lisica prijazno. „Zaupaj mi! Prijateljstvo sem sklenila z vsemi živalmi. Res je, da mi nekatere zaradi mojih starih grehov ne zaupajo prav. Ne verjamejo mi, da sem se izpreobrnila. Sestra, ti mi pa lahko zaupaš. Uverila se bodeš sama, da govorim resnico.“

Res, lisica začne nositi srni krmo. Srna se začne debeliti. Lepo jo je bilo videti. Pa tudi mladiču je bilo dobro. Mleka je dobival v izobilici in zabavala ga je lisica s svojimi umetelnostmi slednji dan.

Srna ni mogla lisice prehvaliti.

Lisica pa je mislila svoje misli.

Ko se ji je zazdelo, da bode pečenka dovolj mastna, je zadavila nekoč staro in mlado srno.

Tej srni so podobni včasih ljudje. V nesreči sprejemajo dobrote od kogarkoli. Bridko pa so razočarani, ko dojde dan povračila.

Materi.

Zašumeli so gozdovi,
listje z veje zašustelo.
Plapolajo lučke v mrazu
po grobovih neveselo.

V srcu so spomini vstali
nate, draga mrtva mati.
Oj le snivaj! Šopek zali
hočem tebi povezati.

Ti na grob ga bom zasadil
tvoje tihe hladne jame,
da spomin se bo omladil
tebi mrtva mati, name.

Mokriški.

